

TER INFORMATIE

Aan de Minister

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

3 juli 2020

Kenmerk

DGBI-DR / 20185568

BHM 20186883

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

2

nota

Annotatie diner Catshuis inzake economisch herstel
Amsterdam

Parafenroute

10.2.e	10.2.e	BBR	10.2.e
--------	--------	-----	--------

Aanleiding

Woensdag 8 juli neemt u om 19:00 uur deel aan een diner in het Catshuis inzake het economisch en sociaal herstel van de Amsterdamse regio. Het gezelschap bestaat uit een delegatie van het kabinet (MP/MJV/MSZW/MBZK/MBVOM/SIW) en de Amsterdamse bestuurders Femke Halsema, Rutger Groot Wassink, Sharon Dijksma, Victor Everhardt. Deze nota geeft u achtergrondinformatie t.b.v. dit gesprek.

Advies

U kunt kennis nemen van de nota.

Kernpunten

Grote zorg Amsterdam: Toerisme en congressen

- Amsterdam geeft aan zich zorgen te maken over het inkomende toerisme/buitenlandse gasten. Zij geven aan dat de stad vol is met inwoners die deze zomer in de stad recreëren en Nederlandse bezoekers.
- Amsterdam is lid van de interdepartementale werkgroep Toerisme. Naast instrumenten om toeristen te spreiden (voorlichtings- en gidsinstrumenten) wordt onderzocht of er in het wetsvoorstel 'tijdelijke maatregelen covid-19' een maatregel voor het reguleren van toeristische overnachtingsplekken kan worden opgenomen.
- Congressen vormen een relevante bron van inkomsten voor de gemeente Amsterdam. Deze inkomstenbron blijft voorlopig uit.
- De evenementen sector (publieksevenementen als festivals en zakelijke beurzen en congressen) is een van de sectoren die nog wel een tijd met de nodige beperkingen te maken heeft. Het water staat een heel aantal bedrijven in deze sector tot aan de lippen. Dit deel van de creatieve industrie was voor de coronacrisis een vooruitstrevende en toonaangevende sector, hopelijk is dat na de crisis ook nog zo.
- Noodpakket 2.0 is ook voor de evenementenbranche beschikbaar, maar gezien de specifieke problematiek van de evenementen is dat waarschijnlijk niet afdoende.

Ontvangen BBR

Reactie

- U kunt aangeven dat u het beeld deelt dat Amsterdam maar beperkt bezoekers van buiten kan ontvangen deze zomer.
- U kunt Amsterdam vragen naar hun prognoses voor de zomer en welke mogelijke knelpunten worden verwacht.
- Wat zijn de plannen van Amsterdam voor het verlagen van de bezettingsgraad van accommodaties in Amsterdam?
- Welke maatregelen voorziet Amsterdam voor het intensiveren van *Crowd control* op drukke plekken?
- Lukt het Amsterdam om samen te werken met andere gemeenten bij het spreiden van toeristen over het land?
- U kunt aangeven dat het Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen samen met provincies, regio's, VVV's en brancheorganisaties via de gids- en voorlichtingscampagne 'Hier moet u zijn' inzet op het verleiden van binnenlandse (en binnenkort ook buitenlandse) toeristen naar mooie en onbekende plekken in Nederland. Amsterdam & Partners werkt hier als lid van de stuurgroep aan mee.
- In het kader van het wetsvoorstel 'tijdelijke maatregelen covid-19' wordt onderzocht of er een maatregel voor het tijdelijk reguleren van toeristische overnachtingsplekken kan worden opgenomen als op specifieke plekken de toeristische druk op de openbare ruimte te groot wordt.
- We zijn samen met OCW, VWS en JenV in gesprek met de congressenbranche om te kijken hoe deze sector te helpen. Het gaat hierbij om meer dan financiële steun.

Wens Amsterdam: Green Deal 'Duurzaam uit de crisis'

- In de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid onderscheiden we drie typen problemen.
 1. Vertraging in de doorlooptijden van processen, vertraging van zowel de fysieke uitvoering van projecten door contactbeperkingen als besluitvormingsprocessen.
 2. Gevolgen voor opbouw en behoud van kennis en capaciteit benodigd voor de transitie. Tijdelijke vraaguitval kan leiden tot faillissementen en ontslag van mensen die later weer nodig zijn.
 3. Veranderende marktomstandigheden hebben gevolgen voor de betaalbaarheid van maatregelen voor huishoudens en bedrijven. Prijsontwikkelingen van energie, fossiele grondstoffen zoals olie, kolen en gas en CO2 hebben een negatieve invloed op de businesscase van duurzame alternatieven.
- U kunt informeren of dit bij de gemeente Amsterdam ook speelt.
- Op 15 juli spreekt 10.2.e met de wethouders economie van de grote steden over sociaal en economisch herstel van de crisis. Inzet van de grote steden is dit gesprek in het najaar bestuurlijk te vervolgen.
- Het kabinet meent dat het klimaat- en energiebeleid een groene basis kan bieden onder toekomstig economisch herstel. Uitgangspunt is dat het kabinet vasthoudt aan de kaders die het afgelopen jaar zijn neergezet voor de lange termijn. Dit betekent dat het transitiepad zoals uitgestippeld in het Klimaatakkoord leidend blijft.
- Het kabinet zal zich richting Prinsjesdag beraden of en zo ja welke maatregelen voor de periode na de looptijd van verlenging van het noodpakket passend en haalbaar zijn. In dit kader zal het kabinet ook

maatregelen in het klimaat- en energiedomein overwegen die bijdragen aan economisch herstel.

- Het kabinet wil zowel voor de transitie als voor banen en werkgelegenheid, dat publieke en private investeringen op peil worden gehouden. Gedacht kan worden aan maatregelen op het gebied van uitrol; R&D, innovatie en vroegefase-opscaling en infrastructuur die zowel de economie als de transitie helpen.
- U kunt vragen of er lopende projecten in Amsterdam zijn die ondersteuning kunnen gebruiken en zowel de economie als de transitie helpen?

Woningmarkt

- De woningmarkt in de MRA staat zoals bekend al lange tijd onder druk. BZK coördineert de nationale woningbouwopgave, die voor een belangrijk deel in dit gebied gerealiseerd moet gaan worden.
- Het BO Leefomgeving is hiervoor het platform waar Rijk en regio bestuurlijke afspraken maken. De laatste vergadering vond 8 juni jl. plaats. Belangrijke afspraken:
 1. Er wordt ingezet op een polycentrische strategie, dus spreiding van woningen en werkgelegenheid over steden buiten Amsterdam. Meeste ontwikkeling wordt op korte termijn verwacht op de corridor ZW Amsterdam, Schiphol tot Hoofddorp en richting Almere.
 2. De beschikbaarheid van energie-infrastructuur wordt een leidende factor in het faseren van de woningbouwopgave
 3. Vooral inzet op het OV om deze centra te ontsluiten
- Relevant voor EZK is de woningbouwopgave in het Havengebied. Onder de noemer Havenstad wordt het westelijke deel van het havengebied, binnen de A10, omgezet in woningen. Dat terwijl de industrie vanwege de transitie naar CO₂-arm en circulair juist extra ruimte nodig gaat hebben. Gemeenten ten westen van het havengebied geven juist aan geen nieuwe ontwikkelingen in groen gebied te willen zien. Risico is dat de industrie daarmee op slot komt te zitten.
- REOS¹ doet in opdracht van de MRA onderzoek naar 'selectieve duurzame groei'. Zoals bekend doen de sterke economische groei en stijging van de woningprijzen zich voor in kleine gebieden. De vraag is in welke mate deze concentratie van economische activiteit in fysieke zin te accommoderen is en in maatschappelijk zin wenselijk is. Wat zijn naast de economische gevolgen, de sociaaleconomische gevolgen van deze agglomeratie. Bijvoorbeeld: Wat doet het met sociale cohesie, gezinsvorming, vertrouwen in de overheid?

¹ Strategisch netwerk G5, provincies en economic boards

Openbaar Vervoer

- In het BO Leefomgeving was veel aandacht voor de impact van corona op het OV. Dat is in de hoogstedelijke regio onmisbaar en mag dus niet falen vanwege veiligheidsvoorschriften. Afgesproken is o.a. in te zetten op spreiding van werktijden om de piekbelasting terug te dringen.
- U kunt verwijzen naar het 'Uitvoeringskompas voor een goed bereikbare en OV-rijke Amsterdamse regio in 2030', van dhr. Stokvis. Constatering is dat het 'daily urban system' van de MRA uitgebreid is van Alkmaar tot voorbij Hilversum. >25% van de inwoners daar werkt in Amsterdam. De stroom pendelaars op het tracé Amsterdam – Schiphol wordt maatgevend genoemd. Het onderzoek doet 10 voorstellen voor ingrepen in het OV-systeem, verdeeld naar lokaal en regionaal. Het betreft natuurlijk een IenW portefeuille, maar u kunt aangeven dat de economische belangen gediend zijn bij realisatie hiervan.
- 8 mei jl. heeft MIenW een kamerbrief verzonden met daarbij een 'advies alternatieve bekostiging'. De gedachtegang hierin is dat verstedelijking kosten met zich meebrengt voor infrastructuur, die kosten worden gedragen door de overheid. Vervolgens profiteert de economie hiervan. Vraag is of er geen financieringsmodellen kunnen worden opgezet waarin de partijen die economisch baat hebben van de nieuwe infra hier ook direct aan bijdragen. U kunt informeren of de gemeente dit als optie ziet. Het Zuidasdok is een voorbeeld van hoge kosten voor nieuwe infra. Overigens wordt op dit moment een 'doorstart' van dit project onderzocht.

Financiële positie gemeente Amsterdam

- Sinds de decentralisaties hebben veel gemeenten tekorten op Wmo en Jeugdzorg. Deze tekorten worden nu nog eens extra versterkt door de coronacrisis. U kunt informeren hoe groot dit probleem voor Amsterdam is, wat Amsterdam eraan gaat doen, en welke hulp ze vanuit het Rijk nodig hebben.
- Aansluitend hierop: Amsterdam is bezig met de ontwikkeling van buurtteams (dat zijn teams die de zorg in gemeenten regelen). Ongeveer 75% van de gemeenten werkt nu met dergelijke teams. U kunt vragen waarom Amsterdam gekozen heeft voor inzet buurtteams, gegeven dat uit onderzoek van het CPB is gebleken dat buurtteams leiden tot juist hogere toestroom in Wmo en Jeugdzorg ipv lagere toestroom. Dat is dus een succes vanuit het willen aanbieden van zoveel mogelijk zorg, maar het ondergraaft tegelijkertijd de financiële huishouding. U kunt vragen hoe het staat met de ontwikkeling van die buurtteams en hoe ze worden vormgegeven. Uit hetzelfde onderzoek blijkt namelijk dat als zorgaanbieders met dubbele pet op in buurtteam gaan zitten dit nog eens tot extra toestroom en kosten leidt voor de gemeente. Hoe voorkomt de gemeente dit soort praktijken?

2018-09-14 10:07:14

Toelichting

Sectoropbouw i.r.t. corona:

- In de Metropoolregio Amsterdam en de gemeente Amsterdam in het bijzonder zijn veel bedrijven actief in sectoren die hard getroffen worden door de coronacrisis. Het gaat om toerisme, cultuur en horeca.
- Dit leidt ertoe dat het aantal WW-aanvragen in de regio Groot Amsterdam is gestegen met 40%, t.o.v. een landelijk gemiddelde van 20%.
- Recente prognoses (van het Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen) voorspellen dat er deze zomer ongeveer 50% minder binnenlandse en buitenlandse toeristen op pad gaan in Nederland.
- In 2018 ontving Amsterdam in totaal 21,7 mln. bezoekers: 9,7 mln. verblijfsbezoekers (waarvan 8,6 mln in hotels verbleven) en 11,2 mln. unieke dagbezoekers (waarvan 4,1 binnenlands). Daarnaast waren er 0,85 mln. cruisepassagiers die voor een deel verblijfsbezoekers zijn en voor een deel dagbezoekers.
- Onderstaande tabel geeft de geraamde impact per sector weer.

Sector in de MRA	Midden-schatting impact toegevoegde waarde*
Restaurants en cafés	€ 198 mln
Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	€ 180 mln
Detailhandel (niet in auto's)	€ 170 mln
Groothandel en handelsbemiddeling	€ 160 mln
Holdings en managementadviesbureaus	€ 146 mln
Logiesverstrekking	€ 113 mln
Vervoer over land	€ 108 mln
Vervoer door de lucht	€ 106 mln
Autohandel en -reparatie	€ 101 mln
Reisbureaus, reisorganisatie en -info	€ 86 mln

* Dit betreft de impact per maand dat de maatregelen duren

Woningbouw

- Onderstaande tabel geeft de verhouding tussen koop, corporatie en particuliere huur in Amsterdam. Laatste categorie is in 8 jaar tijd met 6% gestegen, ten koste van corporatiewoningen. Het aandeel koopwoningen is nagenoeg gelijk gebleven. In absolute zin kende het aantal koopwoningen een groei tot 2017, daarna zijn er 3.000 koopwoningen uit de markt gehaald. Van de particuliere huur was in 2019 55% meer dan €1.001 kale huur.

aantallen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Koopwoningen	119.500		125.600		127.500		139.300		136.200
Corporatiewoningen	195.600		193.200		189.900		184.300		179.600
Particuliere huur	91.600		92.300		99.700		104.300		125.700
	406.676	408.750	411.087	413.490	417.096	423.785	427.858	432.632	441.468
percentages	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Koopwoningen	29,4		30,6		30,6		32,5		30,8
Corporatiewoningen	48,1		47,0		45,5		43,1		40,7
Particuliere huur	22,5		22,3		23,9		24,4		28,5
	100		100		100		100		100

- De vraag naar woningen is en blijft groot in de MRA. Op basis van de recente CBS prognose uit 2019 is voorzien dat de MRA tot 2050 circa 325.000 extra woningen nodig heeft, waarvan 175.000 tot 2030, om de groeiende bevolking onderdak te bieden. De plancapaciteit van de MRA biedt tot 2030 ruimte voor 237.000 woningen, waardoor er ruim voldoende plannen zijn om deze doelstelling te halen (ruim 130% plancapaciteit).
- Op dit moment produceert de MRA 15.000 woningen per jaar in lijn met de afspraken uit de Woondeal BZK-MRA. Voor het verhogen van de productie is het van belang dat MRA en Rijk samenwerken om knelpunten, zoals benoemd in de woondeal, weg te nemen.
- In lijn met de uitgangspunten Verstedelijkingsstrategie en SBAB (afspraken BO MIRT 2019) zal de woningbouwontwikkeling voornamelijk plaatsvinden op binnenstedelijke locaties (86% tot 2030) waar al veel infrastructuur is en in gemengde (hoog)stedelijke milieus rond stedelijke knopen (in Amsterdam en de stadsharten van de sleutelgebieden: Haarlem, Almere, Lelystad, Purmerend, Zaanstad, Hoofddorp en Hilversum Mediapark).
- De komende jaren (tot 2030 à 2035) blijft ook de opgave bestaan om nieuwe eengezinswoningen in lagere dichtheden te bouwen. Deze zullen met name in de uitleglocaties (14% t/m 2030) in de westflank van de Haarlemmermeer, Weesp, Aalsmeer en in Flevoland – in Almere en Lelystad worden gerealiseerd.

1607-0-0-0

Profiel Victor Everhardt

Wethouder Victor Everhardt (D66) beheert de portefeuilles:

- Financiën
- Economische Zaken
- Lucht- en Zeehaven
- Deelnemingen
- Zuidas en Marineterrein

Kenmerk
DGBI-DR / 20185568

Voor hij in 2019 wethouder in Amsterdam werd, was hij al 10 jaar wethouder in Utrecht. Hij studeerde in die stad ook rechten en geschiedenis. Hij heeft gewerkt voor de ministeries VWS, Justitie en was voorzitter van het centrum Jeugd van Trimbos-instituut.

Profiel Rutger Groot-Wassink

Wethouder Rutger Groot-Wassink (GroenLinks) beheert de portefeuilles:

- Diversiteit en Antidiscriminatiebeleid
- Democratisering (inclusief Bestuurlijk Stelsel)
- Coördinatie Bedrijfsvoering
- Inkoop
- Sociale Zaken
- Vluchtelingen en Ongedocumenteerden

Hij is sinds 2018 wethouder, na al sinds 2006 in verschillende stadsdeelraden en de gemeenteraad actief te zijn geweest. Hij studeerde in Nijmegen en uiteindelijk politieke geschiedenis in Utrecht. Daarna heeft hij gewerkt voor het partijbureau van GroenLinks, de FNV en als politiek coördinator van de Tweede Kamerfractie van Groenlinks.